

Demokratisk Skole – hva' for no'et?

Indhold

- 2 Fremgangsmåde
- 3 Kopsisider
- 4 Spørgsmålsark.

LOE afholder generalforsamling på Strandskolen i Aarhus, 23. januar 1971.
Foto: Preben Hupfeld. Billedarkivet – Den Gamle By.

I denne lektion skal I debattere demokratiet i den danske folkeskole ud fra folkeskolens formålsparagraf og dens udvikling gennem to perioder i historien. Eleverne skal debattere en ændring i paragraffen og en tidligere undervisningsministers udtalelse om demokrati i skolen. Lektionen indbyder eleverne til at reflektere over begrebet demokrati i rammerne af den skole de selv befinder sig i, i dag.

Lektionen er oplagt at lægge i forlængelse af lektionen *Paragraf analyse* og *diskussion* eller *Paragraf-krea* for samme klassetrin.

Læringsmål

Kompetenceområde: Politik
Kompetencemål: Eleven kan tage stilling til politiske problemstillinger lokalt og globalt samt komme med forslag til ændringer.

Demokrati

Fase 1: Eleven kan identificere demokratiformer og andre

styreformers / Eleven har viden om demokrati og andre styreformers.

Fase 2:

Eleven kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for at deltage i demokratiet / Eleven har viden om demokratiopfattelser.

Fremgangsmåde

<u>Tid</u>	1-2 lektioner af 45-90 minutters varighed.
<u>Materialer</u>	Print og udlever kopsisiden med paragraffen og opgavespørgsmålene.

Gennemgå paragrafferne i plenum – lad evt. eleverne læse dem højt.

Snak om de ændringer eleverne umiddelbart får øje på.

Brug derefter spørgsmålene herunder til at udfolde en diskussion om ændringerne i paragrafferne gennem tiden, samt diskutere betydningen af Bertel Haarders opfattelse af begrebet demokrati.

Udfold en dialog og diskussion om demokrati i klassen

- Hvad er forskellen på begreberne folkestyre og demokrati?
- Hvad mener Bertel Haarder med at demokrati ikke er en "livsform, men en skikkelig måde at være uenige på"?
- Hvordan passer paragrafferne til den måde skolen foregår på i dag?
- Diskutér hvorfor Haarder ikke mener at skolen er et demokratisk samfund.
- Hvor ser I demokrati udfolde sig i jeres skole?
- Udvid gerne med flere spørgsmål til refleksion om begrebet demokrati i skolen.
- Lad afslutningsvis eleverne læse afsnittet *Fra demokrati til folkestyre* s.200-203 i bind 5 af *Dansk Skolehistorie – da skolen blev alles*, som giver et historisk overblik.

Baggrundsartikler

- Coninck-Smith, Ning de (2019). *Dansk skolehistorie 1970 – 2019 – i hovedtræk*, Skolehistorie.au.dk,
Vyff, Iben (2014). *Vejen til organisering af de danske skoleelever*, Skolehistorie.au.dk

Materialer

- Folkeskoleloven (2017). Bekendtgørelse af lov om folkeskolen. LBK nr 1510 af 14/12/2017

Supplerende litteratur

- Coninck-Smith, Ning de, Rasmussen, Lisa Rosén og Vyff, Iben (2015). *Da skolen blev alles: Tiden efter 1970*, i serien 'Dansk skolehistorie', bind 5, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, Skolehistorie, AU Library, Emdrup: Skolehistorie.au.dk.
Demokrati og indflydelse i skolen, baggrundstekst for undervisningsmaterialet, 2018.

Find alle links på www.skolehistorie.au.dk/undervisningsmaterialer.

Kopiside

Folkeskolens formålsparagraffer over tid

Folkeskolens formål er beskrevet i folkeskoleloven paragraf §1. stk. 3 og lyder som følger:

§1. stk.3: **Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.**
Del af folkeskolens formålsparagraf fra 2006.

Opfattelsen af begrebet demokrati har ændret sig gennem tiden, og ligeledes har brugen af det i folkeskolens formålsparagraf. I 1975 lød paragrafen derfor således:

§1. stk.3: **Folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver.**
Del af folkeskolens formålsparagraf fra 1975.

Allerede i 1993 blev formuleringen ændret på grund af samfundets ændringer og dermed opfattelser af hvad begrebet demokrati indebar og omhandlede. Den kom til at lyde:

§1. stk.3: **Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.**
Del af folkeskolens formålsparagraf fra 1993.

Den ændrede brug af begrebet demokrati fra 1975 til 1993, og efterfølgende brugen vi kender fra 2006, blev begrundet af daværende undervisningsminister Bertel Haarder på denne måde:

"Jeg ville undgå fortolkninger af ordet demokrati. Demokrati er, som professor Løgstrup sagde, ikke en livsform, men en skikkelig måde at være uenige på. Skolen er ikke i sig selv et demokratisk samfund. Det ville jo forudsætte, at eleverne bestemmer, og det gør de jo ikke."

Citat fra: Dansk Skolehistorie. Bind 5 – *Da skolen blev alles*, s.200, af Haarder, Bertel.

Kopiside

SPØRGSMÅLSARK

Udfold en dialog og diskussion om demokrati i klassen

- Hvad forskellen er mellem begreberne folkestyre og demokrati?
- Hvad mener Bertel Haarder med, at demokrati ikke er en "livsform, men en skikkelig måde at være uenige på"?
- Hvordan passer paragrafferne til den måde skolen foregår på i dag?
- Diskutér hvorfor Haarder ikke mener, at skolen er et demokratisk samfund.
- Hvor ser I demokrati udfolde sig i jeres skole?
- Udvid gerne med jeres egne spørgsmål til refleksion om begrebet demokrati i skolen.